

POLITIKA

Bornemisza Géza elfogadta az ózdi kerület képviselőjelöltségét

Quirin Leó halálával megüresedett az ózdi választókerület mandátuma. A Magyar Élet Pártjának ózdi kerületi választmányának egyhangú felkérésére úgy határozott, hogy Bornemisza Géza ipariügyi minisztert kéri fel, vállalja el a kerület képviselő-jelöltségét. Bornemisza Géza ipariügyi miniszter a képviselőjelöltséget elfogadta és a kerületbe utazott, ahol nagy lelkesedéssel fogadták. Az egyhangú választás november 9-én lesz.

A költségvetés bizottsági tárgyalása

A képviselőház bizottsági október 25-én kezdte meg a jövő évi állami költségvetés tárgyalását. Elsőnek a belügyi tárcák költségvetésére került a sor. A belügyi költségvetés 541 millió pengőre rug:

a költségvetés legnagyobb tételét a szociális intézmények fenntartása veszi igénybe: 110

milliót irányoz elő — a közegészségügyi kiadásokon kívül — szociális célokra a kormány. Ha a voltaképpen ugyanezek szociális célokat szolgáló közegészségügyi kiadásokat is ideszámítjuk, összesen 200 milliót, a tárcák költségvetésének csaknem felét fordítja a kormány népjóléti célokra.

Egyedül az ONCSA 105 millió pengőt vesz igénybe.

Október 26-án a vallás- és közoktatásügyi tárcák költségvetését tárgyalták a bizottságok. A költségvetés végösszege 353,444,800 pengő.

Jelentős összeget irányozott elő a kormány a tehetséges falusi gyermekek felkutatására, vizsgáztatására és taníttatására.

Október 27-én a földművelésügyi tárcák költségvetése körül a bizottságok elé.

A földművelésügyi tárcák költségvetésének bizottsági tárgyalásáról a VASÁRNAP következő számban részletesebben számolunk be.

A véderőbizottság ülése

Október 21-én a Házban ülést tartott a képviselőház véderőbizottsága, amelyen Csataj Lajos honvédelmi miniszter tájékoztatót adott az ország honvédelmének időszerű kérdéseiről.

ÖSSZEÜLT AZ ORSZÁGGYŰLÉS

A magyar országgyűlés, amelynek Házaát tudvalevően május 4-én legfelsőbb kormányzói kéziratral elnapolták, újból összeült.

A képviselőház október 21-iki ülésén Kállay Miklós miniszterelnök bemutatta a Kormányzó Úr keziratát az országgyűlés összehívásáról. A Ház tagjai állva hallgatták végig a kézirat felolvasását, majd hosszasan ün-

nepeleik a Kormányzó Urat. A legközelebbi ülést október hó 22-ikére tűzték ki.

A felsőház tartott ezután ülést. Az ülés megnyitása után felolvasták a Kormányzó Úr keziratát, majd kegyelettel emlékeztek meg a felsőház elhunyt elnökeinek, Széchenyi Bertalan grófnak elhunytáról. A legközelebbi ülést 22-ére tűzték ki.

A költségvetés a képviselőház előtt

A képviselőház október 22-iki ülésének megnyitása után Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter bejelentette az 1943. évi állami költségvetést. A költségvetés 4.180 millió pengő kiadást és 3.906 millió pengő bevételt irányoz elő, a deficit — hiány — tehát 274 millió pengő. Az állami üzemek kiadási teteleinek összege 1.967 millió 100.000 pengő, bevétele 1.960 millió 700.000 pengő, a hiány tehát 6.4 milliót tesz ki. A két tétel összesen hatmilliárdszáznegyvenhétmillió és száz ezer pengő, a hiány 280 millió 400 ezer pengő.

A földművelésügyi tárcák kiadásai 277 millió 200 ezer pengőre rugnak a tavalyi 264,9 millió pengővel szemben, az emelkedés tehát 12,3 millió pengő.

A költségvetés benyújtása alkalmából az ülésterem zsúfolásig megtelt. Az ülés megnyitása után és a bizottsági jelentések és kormányrendeletek ismertetése után Radocsay László igazságügyi miniszter bejelentette a nemzetgazdálkodás rendjét zavaró egyes cselekedetek szigorúbb büntetéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet lapunk más helyén ismertettünk.

Feszült érdeklődés közepette emelkedett ezután szövege Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, hogy beértesse a jövő évi költségvetést és elmondja indokoló beszédét, az úgynevezett expozét.

Beszédében kifejtette, hogy a költségvetés összeállításánál négy főszempont irányította. Legelső a honvédelem érdekeinek kielégítése. A második a polgári célok lehető kielégítése, a harmadik a szociális gondoskodás fenntartása és ha lehet, kiszélesítése, végül a negyedik a takarékoság és gazdaságosság elvének érvé-

nyesítése. A pénzügyminiszter ezután részletesen ismertette a költségvetés főbb teteleit, amelyeket fentebb vázoltunk. Rámutatott arra, hogy a költségvetés beruházások címén 553 millió pengő kiadást irányoz elő.

A mezőgazdaság fejlesztésére fordított összeg 253 millió pengőre emelkedett, ami 90 millió emelkedést jelent.

Ismertette ezután az államháztartás egyensúlyának biztosítására, majd a termelés és az árpólitika terén tett intézkedéseket; hangsúlyozta, hogy

mindenkinek részt kell vállalnia az áldozatokból és leszegte, hogy minden konjunkturális nyereséget adózás alá vonnak.

Rámutatott arra, hogy a zugforgalom, az úgynevezett leketelepek megszüntetése elsőrendű közérdek.

A pénzügyminiszter nagyhatású beszédét nagy tetszéssel fogadta a Ház, amely ezután a költségvetés bizottsági tárgyalásainak tartására, bizonytalan időre elnapolta üléseit.

A felsőház ülése

A felsőház október 22-iki ülésén vita nélkül elfogadták a különféle jelentéseket, majd Pallavicini György örgről interpellált a cenzúra ügyében. Az interpellációra a miniszterelnök helyett az igazságügyi miniszter válaszolt, kifejtve, hogy a sajtószabadság tökéletes érvényesítése a rendkívüli viszonyok között lehetetlen és káros lenne a közre.

A felsőház október 23-iki ülésén névszerűen szavazással, egyhangúlag Perényi Zsigmond bárót választotta meg elnökévé.

Törvényjavaslat készült A FEKETEPIAC VÁSÁRLÓINAK MEGBÜNTETÉSÉRE

A képviselőház október 22-iki ülésén Radocsay László dr. igazságügyi miniszter benyújtotta a nemzetgazdálkodás rendjét zavaró egyes cselekmények szigorúbb büntetés tárgyában készített törvényjavaslatot, amely az árdírtól és általában a közellátás érdekeit veszélyeztető visszaélések elhárítására okából, az anyagi büntetőjogi szabályok újabb módosításával és kiegészítésével az ilyen visszaélések elleni küzdelemben az eddiginél is hatásosabb fegyvert kíván az igazságszolgáltatás kezébe adni.

A törvényjavaslat büntőbírással sújtja a visszaesésben elkövetett, továbbá a kétszáz pengőnél nagyobb illetékellen nyereséget célzó árdírtól cselekményeket, sőt öt évig terjedhető fegyházbüntetést helyez kilátásba azokkal szemben, akiknek visszaesése súlyosabb beszámítás alá esik, vagy akik az illetékellen nyereségből állandó keresetforrásra törekednek.

Hasonló büntetésben részesülnek azok is, akik húsz ezer pengőnél nagyobb illetékellen nyereséget érnek el vagy törekednek elérni.

A közellátás érdekeinek súlyos veszélyeztetése esetében a büntetés tízevi fegyházig terjedhet. Szigorítja a törvényjavaslat a vagyonek-

zés mellékbüntetést akként, hogy bizonyos árdírtól esetre kötelezően teszi az elítélt egész vagyonának elkobzását.

Jelentős kiegészítése az árdírtól visszafélékről szóló 1920. XV. tc. rendelkezéseinek az a tervezett rendelkezés, amelynek következtében

árdírtól visszaelés miatt esik majd büntetés alá az is, aki a közszükségleti cikkek fuvarozásáért, vagy általában az ipar és kereskedelem körében a munka vagy más szolgáltatásért hatóságilag megállapított legmagasabb díjknál magasabb díjat követel vagy fogad el.

Súlyos büntetéssel fenyegeti a törvényjavaslat a közszükségleti cikkek beszerzésére vonatkozó jogszabályok kijátszását is.

Attól végül a törvényjavaslat az árdírtól visszafélére vonatkozó, eddigi törvényünkben érvényesülő az elvet, hogy árdírtól miatt eszupán az eladót lehetett megbüntetni.

A törvényjavaslat úgy intézkedik, hogy a bevő is minden esetben büntetés alá esik, ha közszükségleti cikket a hatóság által megállapított legmagasabb ár túllépésével szerez be és ezáltal az ország közellátásának súlyosan veszélyezteti.

A rossz minőségű leventéktől újoncokorukban megvonják a kimenőkedvezményt

Megírta a „Vasárnap”, hogy a honvédelmi miniszter rendeletben állapította meg azokat a kedvezményeket, amelyekben a leventeképzés alatt szorgalmas munkájukkal kitűnt, a honvéd levente-próbát „jó” vagy „kiváló” eredménnyel kiállott újoncok részesítendők.

Egy újabb rendelet viszont a leventeképzés alatt elkövetett mulasztások megtorlásáról intézkedik. Eszerint az újoncok bevonulása után

a leventeintézmény nyilvánvaló adataiból meg kell állapítani, hogy kik voltak leventekorukban fegyvelmezettek, hanyagok, kik kivetek el mulasztást a kiképzés alatt. Ezek részére azután az egész újoncképzés ideje alatt semminemű szabadság, eltávozás, kimenő és kimaradás nem engedélyezhető, tehát még akkor sem, amikor a többi újonc ezekben a kedvezményekben már részesülhet.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

Az arevonalak valamennyijén elkecseregett harcok folynak: úgy a keleti, mint a délnyugati sávjában arevonalon, az ellenségnek súlyos veszteségeket okozva, eredményesen folytatják a németek ellenáll-

sukat és elhárító harcokat. A moszkvai háromhatalmi tárgyalások tovább folynak; az eredményekről természetesen csak általánosságban tartott kijelentések hangzanak el.

Október 24-ikén, vasárnap, angol-száz repülőgépek, a déli órákban, négy hullámban, déli irányból Magyarország fölé repültek és a Dunántúl nyugati felében számos helyen bombákat dobtak, majd nyugati és délnyugati irányba repülve, elhagyták az ország felfertét. Az okozott kisebbjelentőségű rongálások helyreállítása folyamatosan van, a lakosság fegyvelmezett magatartása következtében emberéletben nem esett kár.

A jelentés kapesán illetékes helyről felhívják az ország lakosságának figyelmét arra, hogy

riadó esetén a saját érdekükben kell az óvóhelyen, ennek hiányában a pincében vagy legalábbis az épület falain belül menedéket keresni.

légitámadások még az eddiginél is nagyobb fegyvelmeztséget kell tanúsítani. Riadó esetén senkinek sem szabad az utcán, vagy a szabadban tartózkodnia. Légitáradó alatt csak hatóság személyek lehetnek a szabadban.

A figyelmeztetés hivatkozik arra, hogy bombarepészdaráboktól szétrosonstól, vagy a légnymástól megölt emberek százaik lehetnek annak idején Belgrád után látni. S mindez miért történt? Mert nem tudták, hogy

és a legújabb hírek szerint a szovjet csapatok a déli órákban, négy hullámban, déli irányból Magyarország fölé repültek és a Dunántúl nyugati felében számos helyen bombákat dobtak, majd nyugati és délnyugati irányba repülve, elhagyták az ország felfertét. Az okozott kisebbjelentőségű rongálások helyreállítása folyamatosan van, a lakosság fegyvelmezett magatartása következtében emberéletben nem esett kár.

A Falu-Gazdaszövetség Női Szakosztálya a hadigondozottakra is kiterjesztette szociális munkásságát

Csendben, szerényen, de annál nagyobb lelkesedéssel és szeretettel végezték munkájukat a Falu-Gazdaszövetség Női Szakosztálya a szociális munka széles területén. Emelkeztetés, hogy a Szakosztály elnöke, dr. Schandl Károlynénak kezdeményezésére, aránylag egészen rövid idő alatt a magyar falvak százaiban szervezte meg a Szakosztályt az iskolagyerekek tej-akcióját. Ebben a magasatos mozgalomban gyönyörűen érvényesült a szeretet nagy kiegyensúlyozó és kiegyenlítő ereje: az akcióban egyforma buzgósággal vettek részt a falu értelmiségie, a hadigondozottak, a szociális munkások, a gyönyörű mozgalom nem terebélyesedhetett tovább, egyrészt a viszonyok alakulása következtében, másrészt azért, mert a tejkészítés a Zöldkereszt Akció keretében történt utalása a mozgalom átszervezését tette szükségessé.

Az ugyanezen nagy szociális jelentőséggel bíró háziipari tanfolyamok rendezésén kívül a Női Szakosztály a háború kitörése után kiterjesztette működési körét a honvédek hozzátartozóinak és a sebesülteknek a gondozására is. Az elnök, a Szakosztály ügybuzgó előadójával, Kánya Teréziával rendszeresen látogatta a fővárosi hadikórházakat, meghallgatta az ápolók panaszait, kérésüket és sok esetben sikerült segítségükre lenni ügyes-hajos dolgokban. 1941 karácsonyán például, amikor szegény sebesülteknek az októzt sok gondot és fájdalmat, hogy hozzátartozóiknak milyen ajándékokat küldjenek, helyettük és nevükben ruhaneműket tartalmazó csomagokat küldött a Szakosztály a honvéd-családoknak... A hadikórházban rádiók felszerelését eszkö-

zölké ki, könyvtárakat szereztek a sebesülteknek, így az egyik kórház a Falu-Gazdaszövetség egyik hándorkönyvtárát kapta meg kölcsönként. A könyvtárban szép-rodalmi munkák mellett mezőgazdasági szakkönyvek is vannak. Az elmúlt év karácsonyán hadiövezetek és hadiárnyékok gyorssegélyt kaptak és egy tisztulási nyolcgyermekes hadiövezetnek téli holmit és 100 pengő segélyt juttatott a Szakosztály.

Amikor arról értesült a Szakosztály, hogy számos eltűnt, vagy elesett honvéd családjában örvendés családát esemény történt és bizony a kis újszülöttnek nincsen bősége, dr. Schandl Károlyné megszervezte a bőséges-akciót. Kállay Miklósné, a miniszterelnök hitvese, Lázár-Veliceo Attila, Boreczky Elemérné és az OKH egy-egy bőséges ajándékot fel a nemes célra. Ezeknek a bőségesnek az egyikét, — amek bőségesnek az egyikét merható ünnepe keretében adták át Cziráky Istvánnak, akinek második gyermeke született néhány héttel ezelőtt, férje pedig az orosz harcra elment. Az átadási ünnepségen résztvett a Női Szakosztály részéről dr. Schandl Károlyné elnök, Boreczky Elemérné, Koltász Józsefné, a Szövetség részéről pedig: Mayer János m. kir. titkos tanácsos, a Falu-Gazdaszövetség elnöke, Czermann Antal dr. ny. min. tanácsos, o. gy. képviselő, a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető elnöke, Szekeres László dr. m. kir. gazdasági tanácsos, a Falu-Gazdaszövetség ügyvezető igazgatója és Mayer Emil, a Falu-Gazdaszövetség főtitkára is.

Czirákné megilletődötten vette át az ajándékot, amely mellé még a Szakosztály és a Szövetség készpénzadománya is járult.

EGYSÉGES CSOMAGOKAT KAPNAK KARÁCSONYKOR A HONVÉDEK

A Magyar Vöröskereszt Egyesület fáradságot nem ismerő szeretettel és aldatkészséggel gondoskodik messze távolban küzdő honvédek és sebesülteink testi és lelki ápolásáról. Körülveszik őket minden figyelemmel, amit csak a mai időkben meg lehet szerezni. Ennek a lelkes munkának egyik mozzanata az egyesülteknek az az intézkedése, hogy

már megkezdte a megszállt magyar csapatoknak szánt karácsonyi szeretetsomagok készítését.

Ezt az akciót a Vöröskereszt teljesen a saját eszközeivel honyolítja le, mert helyesebbnek tartotta, ha most nem veszi igénybe a társadalom segítségét. Egységes csomagokat készített, úgy hogy

minden katonára egyforma karácsonyi megemlékezésben részesül.

Mindannyik csomag 50 darab vöröskereszt cigarettát, két csomag kekszet, különböző cukorkákat, edényeket és 5 tábori levelezőlapot tartalmaz. A csomagok készítését október elején kezdték meg, az egyik köbányai esekoládgyárban, amely díjtalanul bocsátott helyiséget és csomagoló személyzetet a Vöröskereszt rendelkezésére. Háromezer ládába kerülnek a csomagok, amelyeket a fővárosból a honvédek szállított el a megszállt területen lévő katonáknak. Az idén kedvezőbbek a körülmények a szállításhoz, miután a csapatok közelebb vannak, mint tavaly. Így minden remény megvan arra, hogy a karácsonyi csomagok idejében érkeznek honvédekhez, akik bizonyára éppoly szeretettel fogadják azt a megemlékezést, mint amilyen szeretettel küldi azt nekik az egész magyar társadalom nevében a Vöröskereszt Egyesület vezetői.

A 200 millió költséggel tervezett Duna-Tisza-csatorna a Soroksár-Újkécskei vonalon épül majd meg

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet „Magyarország hajózása a nemzetközi víziközlekedésben” címmel előadássorozatot rendez, amelynek megnyitóját június 1-én az egylet székházában. A megnyitón megjelent vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. Ott voltak Bánffy Dániel báró földművelésügyi, Zsindely Ferenc kereskedelemügyi miniszter, Boreczky János, Kádás Károly és Hankiss János állam-

titkárok, valamint a különböző hatóságok, egyesületek és testületek, a Mérnöki Kamara képviselői nagyszámban. A székesfőváros részéről megjelent Szendy Károly polgármester és Morvay Endre alpolgármester.

Pontban hat órákor érkezett meg a Mérnökegyesületbe a Kormányzó, akit a székház bejáratánál vitéz Becske Kálmán székesfővárosi tanácsnok, a Mérnökegyesület elnöke fogadott és kalauzolt a

díszterembe. Amint a Kormányzó belépett a díszterembe, a jelenlévők helyükről felállva, hosszantartó lelkes éljenzéssel köszöntötték az államfőt.

Vitéz Becske Kálmán elnöki megnyitójában hódolattal köszöntötte Magyarországot Kormányzó-ját.

Az előadássorozatot Bauer Sándor, a földművelésügyi miniszterium vízügyi műszaki osztályának vezetője vezette be.

Ezután került sor az előadássorozat első előadására, amelyet Lamp Hugó, az Országos Öntözésiügyi Hivatal elnöke tartott. Röviden ismertette a Duna-Tisza-csatorna történetét és a multban készített különböző célú csatornaterveket.

Részletesen foglalkozott a földművelési miniszter által újból életrehívott tanulmányi csoport helyszíni felvételei alapján módosított és kivételre alapfogadott csatornatervvel, amely a soroksári Dunaágból kiágazva, Gyón és Kecskemét mellett elhaladva, Újkécskénél torkollik a Tiszába. A csatorna, amely 1200 tonnás hajók részére megfelelő méretekkel

TEL.: 128-042

épül, a Duna völgyében nagy-kiterjedésű területek öntözésére is módot nyújt. Bejelentette, hogy a csatorna költsége 200 millió pengőre rúg.

Az előadás után a Kormányzó Úr hosszasan elbeszélgetett az előadóval és érdeklődött a tervek részletei felől, majd lelkes ünnepelés közben elhagyta a Mérnökegyesület székházát.

Válasz a román helyettes miniszterelnöknek egy nyilatkozatára

Kállay Miklós m. kir. miniszterelnök a közelmultban fogadta egy külföldi lap munkatársát, akinek a magyar-román viszonyra vonatkozólag feltett kérdésére megállapította, hogy Magyarország és Románia között a viszony nem olyan, ahogy az kívánatos volna és hozzáfűzte, hogy magyar részről mindent megtesz annak javítása érdekében, bár sok nehézség származik Erdély kevert népességi viszonyaiból.

Ugyanez az újságíró lapjának folyó hó 45-iki számában beszámolt a ntonescu román helyettes miniszterelnök által tett látogatásáról, aki a cikkben foglaltak szerint a magyar-román kapcsolatokról a többi között a következőket mondta:

„En is mindig kerestem a módot, hogyan elhetnénk jószomszédi viszonyban Magyarországgal és minden tőlem telhető megtettem, hogy egyetértésre jussunk anélkül, hogy az elvet felalózzam a részletekért. Ki kell jelentenem, hogy az egyetértésre irányuló erőfeszítések egy óriási akadály előtt torpantak meg. Észak-Erdélyben másfélmillió román került rettenetesen elnyomó rendszer alá. Néhány-száz ezer román küldöztek. Pital-embereket ökrök helyett eke elé fogtak mint a középkorban. A két-éves gyermekeket szülőik eltávolítják otthonukból, nehogy éheznek legyenek kitéve. Nem elégséges jóviszonyról beszélni, arról van szó, hogy engedelmessé kell a civilizáció törvényeinek.”

A román helyettes miniszterelnök fent idézett nyilatkozata minden érvelésnél ékezősúlyban bizonyítja a magyar részről Romániával megbékélést kereső fáradozások hiabavalóságát. A magyar miniszterelnök tárgylagos és jószándéktól vezetett nyilatkozásaira a román helyettes miniszterelnök a gyűlölet hangján válaszol. Magyar részről nem kívánják a román helyettes miniszterelnököt ezen az úton követni, csak megállapítják, hogy

az erdélyi magyarság huszonkétszázados sorsa, a délerdélyi magyarság nyomorúsága eléggé illusztrálják, hogyan értelmezik a határon túl a civilizáció törvényeit. Boldogok lennénk, ha a délerdélyi magyarságnak

megközelítően olyan sorsa lenne, mint a nálunk lévő románságnak. A helyettes miniszterelnök által említett vadak természetesen alaplatlanok, vagy hamis beállításúak. Ezek arra valóak lehetnek, hogy jogcím teremtésének a magyarság elnyomására.

A mi nagy tanubizonyosságunk megdönthetetlen: a románság az évszázados magyar uralom alatt számban és anyagiakban egyaránt fejlődött (például jóval magasabb volt az analfabéták száma Romániában, mint az erdélyi románoknál), húsz-évi román uralom alatt az erdélyi magyarság pedig pusztulásra ítéltett.

Ez az igazság.

Takarításhoz

GAZDATUDOMÁNY

A vemhes kanca táplálása és ápolása

A vemhes kancának tápanyag-szükséglete a vemhesség vége felé valamivel nagyobb, mert hiszen a méhében fejlődő csikó-magzat szervezete is azokból a tápanyagokból épül, amelyeket az anyaállat takarmányában juttatunk a vemhes szervezetbe.

A lótenyésztők egy része 0,5-1 kg abrakpótlékot juttat dolgozó vemhes kancáinak. Más része a vemhes lovakkal azonos táplálásban részesíti őket, de a vemhesség második felében, mikor a magzat számottevő növekedésére sor kerül, a súlyosabb munka alól felmentik; így a munkánál megtakarított tápanyagmennyiség fedezi a vemhességi állapot fokozott igényeit.

Gondoskodni kell arról is, hogy legyen a kanca takarmányában elegendő mesz. Nyáron a zöldtakarmányok biztosítják a mesz kellő mennyiségét, de télen — különösen jó lucerna-, lóhere-, baltacimszénát fogyaszt a kanca, akkor bőven juttathat magzatába is vitaminokat, de ellenkező esetben gyenge testalkatú és csekély életenergiájú csikót hoz a világra.

Végül ügyelni kell arra is, hogy a vemhes kanca takarmányában az ú. n. A és D vitaminok se hiányozzanak. Ha jó nem kilúgozott réti vagy különösen lucerna-, lóhere-, baltacimszénát fogyaszt a kanca, akkor bőven juttathat magzatába is vitaminokat, de ellenkező esetben gyenge testalkatú és csekély életenergiájú csikót hoz a világra.

Helytelen azonban a kanca túltáplálása. A kóvér kanca legfőbb-ször súlyos szülési nehézségek árán rendszerint gyenge, betegségekre hajlamos csikót ellik.

A kanca takarmánya ne termés, felfűvő, túlhideg, penészes, dohos vagy erjedő legyen, hanem lehetőleg egészséges réti-, lucerna-, vöröshere-, baltacimszéná, továbbá abrakul zab, olajospócsa, korpa, hüvelyesmag keveréke legyen. Nemi murak-répának kedvező diétás hatása van. A vemhesség utolsó hónapjaiban különösen indokolt olyan takarmányok adagolása is, melyek a beltartalomra lágyítólag hatnak (répa, korpa, melaszkeverékek), hogy a bélsárpangás elkerültesse.

A vemhes kancát kíméletesen kell kezelni: a hasfalakat ütő-rúgás ne érje, az ajtófélfába ne ütközzék, síkos úton el ne essen.

A vemhesség 7-8. hónapjáig a kanca korlátozás nélkül végezheti megszokott munkáját. Az utolsó hónapokban már a súlyosabb

munkáktól fel kell menteni. Nyugodt, egyenletes, mérsékelt munka róható reá az ellés napjáig; ez nem árt, sőt, ellenkezőleg, kedvező

hatással lesz az ellés kimenetelére. Fontos még a mérsékelt meleg, lógvonatmentes istálló, a tágas fekvőhely és a bőségesalom.

A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOKHOZ

Mindenki őrizze meg nyilvántartási számát!

A Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások mindegyike kiutazásakor NYILVÁNTARTÁSI SZAM-ot kapott, amelyet a németek „Bankausweis-Nummer”-nek neveznek. A nyilvántartási számok rendszeresítésére azért volt szükség, mert a számok alapján sokkal könnyebb a nyilvántartás, az egyes emberek ügyének megtalálása, mint a név alapján. Nem is kell mára hivatkoznunk, mint hogy bizonyos nevek sűrűn előfordulnak és megtörténik, hogy egyes munkáscsoportokon belül is két, sőt három azonosnevű ember dolgozik. Ha a számok rendszerét nem vezették volna be, mindig meglegne a lehetőség arra, hogy a hasonlónevűk ügyeit összeeseréljék.

A nyilvántartási számot minden pénzáttalásra, minden levélre, reklamációra fel kell jegyezni.

Felhívjuk azonban munkástevéreink figyelmét arra, hogy a nyilvántartási számra még hazatérésük után, idehaza is szükségük lehet. Ha ugyanis valaki hazatérése után, az itthoni hatóságoknál reklamációt akar bejelenteni, be kell mondania a nyilvántartási számot. Nyilvántartási szám nélkül semmiféle pénzküldeményre, elvesztett holmira, vagy bármilyen más ügyre vonatkozó panaszt, kérést, vagy reklamációt nem fogadnak el és nem intéznek el.

Ezért figyelemztetünk mindenkit, hogy nyilvántartási számát gondosan jegyezze fel magának.

MUNKAHELYVÁLTOZÁS BEJELENTÉSE

A Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkásoknak az illetékes német munkaügyi hivatal (Arbeitsamt) engedélyre, illetőleg utasításra nélkül munkahelyét elhagyni, vagy megváltoztatni nem szabad. Aki engedély nélkül hagyja el munkahelyét, vagy megtagadja a munka teljesítését, azt súlyosan megbüntetik.

Ha azonban valaki a német munkaügyi hivatal engedélyével, vagy annak utasítására változtatja meg munkahelyét, ezt a változást köteles azonnal a berlini m. kir. főkonzulátusnál működő M. Kir. Munkásgondozó Hivatalnak bejelenteni. A bejelentés úgy történik, hogy a munkás a gyűjtőborítékjában lévő zöldszínű levelezőlaphól egy darabot átad új munkaadójának, aki ezt a lapot kitélti és postán elküldi a berlini M. Kir. Munkásgondozó Hivatal címére. (Berlin, W. 8. Markgrafenstrasse 46.)

Közjóléti szövetkezeti napok Makón

Békés, Csanád-Arad-Torontál k. e. e. és Csongrád vármegye, valamint Hódmezővásárhely és Szeged sz. kir. városok közjóléti szövetkezeti az idén Makón tartották meg a szokásos „szövetkezeti napok”-at.

Az első napon Ferenczy Béla, Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyei alispánjának elnöki megnyitója és dr. sajoli Fejér Miklós főispán üdvözlő szavai után Bécsey Bertalan dr. polgármester Makó szociális helyzetéről, Valkó László dr. szociális felügyelő pedig a „Közjóléti Szövetkezetek termelői

üzemei és a szociális intézmények közellátása” címmel tartott előadást. Az előadások után értékes hozzászólások hangoztak el.

Valkó László dr. szociális felügyelő kiemelte előadásában, hogy

a szociális munka sohasem haladhat előre mervezen kiszabott ösvényen. Számára csak irányjelzőket állíthat a legfőbb intéző szerv. de eredmény és segítésé adó támogatás csak akkor mutatkozhat, ha a szociális tevékenység az életadta követelményekhez idomul, az élet gyors változásait

rugalmasan nyom követi. Az élet minden területére átnyúlik, ahol nehézség mutatkozik.

A közjóléti szövetkezetek valóban kiterjesztették tevékenységüket az élet mindazon területeire, ahol a szociális segítségnek szüksége mutatkozott, elsősorban a sokgyermekes családokat tartják szem előtt.

Nemesak úgynevezett juttatásokkal igyekeztek feladatukat ellátni (mint ház, állat, gazdasági, stb. felszerelés juttatás), hanem a gazdasági megsegítés érdekében küzömenek is szerveztek, ahol különösen a kereseteknél, ahol hónapokban különböző munkát igyekeztek biztosítani a sokgyermekes családoknak.

Ezen üzemek jelentősége a mai háborús viszonyok adta nehézségek közepette annyiban fokozódott, hogy bekapsolódtak a közellátás kérdésének megoldásába is. Ez a kérdés ugyanis rendkívül nagyhorderejű szociális kérdés. A közjóléti szövetkezetek kebelében működő üzemek kizárólagos feladata lenne a szövetkezet területén működő szociális intézmények ellátása. Ezzel kapcsolatban különös figyelmet érdemel dr. Kovács Odón hozzászólása, amelyben megállapítja, hogy régóta érzétek, bizonyos problémákat egymagukban megoldani képtelenek. Sokszor kísértett már az a gondolat, hogy valamennyi közjóléti szövetkezet fölé egy központot kellene létesíteni, hogy a szövetkezet működésében jelentkező anyagbeszerzési és eladási kérdések központosan megoldást nyerjenek. Azonban ennek a kérdésnek megoldása és gyakorlati kivitelezése ma még történt meg.

Az elhangzott előadások és hozzászólások mutatták, mennyi a szociális vonatkozásban még a tennivaló, az elmulasztottak pótlásának szüksége. Dícséretes és megnyugtató tény, hogy a közjóléti szövetkezetek szociális vonalon hatalmas eredményt és biztató tevékenységet mutathatnak fel.

Ötvenkét ONCSA-ház épül Vas megyében. A Közjóléti Szövetkezet jelenleg 52 ONCSA-ház építését ellenőrzi Körömden, Sárvárott és Muraszomban. Az arra érdemes sokgyermekes családok meglátják az életet. Október elsejéig hatvan darab öt holdon aluli zsidóbirtokot vettek át és osztottak ki, de ez nem volt elég házhely számára, tehát a szövetkezet még kétszáz ezer pengőt fordított erre a célra. A sokgyermekes családoknak eddig 46 ezer pengőért vásároltak teheneket, de még ebben az évben újabb hatvan darabot szeretnek.

FUTOR-CSONT PEKK-ÉLETERŐ

CHINOIN UJPEST

FUTOR-CSONT PEKK-ÉLETERŐ

CHINOIN UJPEST

FUTOR-CSONT PEKK-ÉLETERŐ

CHINOIN UJPEST

FUTOR-CSONT PEKK-ÉLETERŐ

CHINOIN UJPEST

Minden gazda tudja, hogy állatait a pusztulástól a Chinoin gyártmányú DISTOL menti meg. Ezért bízik minden gazda a Chinoin gyártmányú FUTOR-csontképző és PEKK D-vitamin készítményben.

A gazdák 80-85 millió pengőnyi külföldi jelzálogkölcsönt fizettek vissza kedvezményes árfolyamon

Emlékeztet, hogy *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter a múlt év végén lehetővé tette a külföldi valutára szülő jelzáloglevélkölcsönöknek kedvező árfolyam mellett pengőben való visszafizetését. A jelzáloglevélkölcsönök pénzügyi terhére akkor arra kötelezték magukat, hogy oly mértékben fogadják el ilyen visszafizetéseket, amilyen összeggel meghaladja jelzáloglevélkölcsönállományuk a még forgalomban lévő jelzálogleveleik összegét.

Az adóssok tényleges visszafizetése azonban kisebb volt ennél az összegnél, mert

a legtöbb pénzügyi intézet 5,72 pengő árfolyamon könyvelte az aranydollár árfolyamát, míg az adóssoknak csak 4,30 pengőt kellett fizetniük.

A visszafizetések jelentős része az első félévi mérlegben még nem szerepelhet, mert még elszámolás alatt áll, a lap

80-85 millió pengőre becsülük a visszafizetési akció eredményét.

Ezzel a II. intézet jelzálogkölcsönállományának mintegy 30 százaléka került visszafizetésre. Az akcióval jól jártak az adóssok, mert kedvező időben elvették a jelzálogkölcsönök mellett törleszthették adósságukat, a pénzügyi intézetek mobilítása pedig javult, ami megkönnyíti a háborús hitelpolitikai feladatuk teljesítését. Valutapolitikai szempontból is sikeres volt az akció, mert hozzájárult a felesleges vásárlóerő kiváratásának lecsapolásához.

Egy németnyelvű budapesti folyóirat most a pénzügyi intézetek félévi mérlegeiből kiszámította, hogy az adóssok — főleg gazdák — milyen mértékben éltek ezzel a kedvező alkalmával.

A részvénytársasági alapon működő kilenc jelzálogkölcsönös intézet mérlegeiben az év első felében 38 millió pengővel, az Országos Földhitelintézetnél 24 millió pengővel és az Országos Központi Hitelintézeteknél kétmillió pengővel csökkent a jelzálogkölcsönök állománya, összesen tehát 64 millió pengővel.

Ellenőrzik a rosnövények beszolgáltatását

A Rostnövényforgalmi Központ a 111.860/1943. K. M. sz. rendeletben foglaltak alapján irányítja és ellenőrzi a kendernek és lennek, illetőleg termékeiknek forgalmát a termelőtől a fogyasztóig.

A fenti rendelet szerint

a termelők kötelesek rosnövénytermelésüknek legalább 70 százalékát 1943 október 1-ig kijelölt kereskedőknek, illetve kikészítő gyáraknak átadni, illetőleg megvételre felajánlani.

Az első felajánlási határidő lefeltevével a Központ a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy

a gazdák nem mindenütt tettek eleget beszolgáltatási kö-

telességüknek. Az egyes gazdák beszolgáltatási kötelességének pontos megállapítása céljából a Központ tisztviselői faluról falura járva kiirták a gazdálalokról a kendervetésterületeket. Az így kapott adatok és a beérkező vételjegyek összehasonlításával megállapítható hogy kik azok a gazdák, akik beszolgáltatási kötelességüknek nem tettek eleget. Mivel a Központ már jóelőre többszörösen figyelmeztette a termelőket a beszolgáltatási határidőkre és a beszolgáltatással kapcsolatos teendőkre, most már kiméltlenül megindítja az eljárást azok ellen, akik nem tettek eleget a rosnövény beszolgáltatási kötelességüknek.

Felhívás az őszi mélyszántás elvégzésére

A földművelésügyi miniszter rendelkezésben utasította a törvényhatóságok első tisztviselőit, valamint az alárendelt szakigazgatási szerveket hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel biztosítsák az őszi talajmunkák idejében való elvégzését. Hangsúlyozza a rendelet, hogy

az őszi vetések kellő időben és gondossággal való elvégzése feltétlenül szükséges az ország közellátása érdekében, de érdeke ez a gazdáknak is. Minden gazdának kö-

telessége a saját érdekében, de a közellátás érdekében is az őszi mélyszántások elvégzése a tavasziak alá. Több törvényhatóság rendelettel tette kötelezővé az őszi mélyszántások elvégzését. Illetékesek felhívják a gazdákat, ne várják a kényszerintézkedéseket, hanem mutassák meg, hogy a magyar mezőgazdaság fejlődését és ezzel úgy a saját maguk, mint a köz boldogulását minden erejükkel előmozdítani igyekeznek.

HÍREK

Az idén sem szabad a temetőkhöz sirlámpákat gyűjteni

A hatóságok felhívják a közönség figyelmét arra, hogy

Mindszentekkor és Halottak napján a temetőkhöz méneseket, sirlámpákat gyűjteni ebben az évben is tilos.

Adja mindenki a halottai sírjának kivilágításására szánt összeget, vagy legalább annak egy részét a hősi sírok karbantartásának céljaira.

mert a hősi temetők felújulásáért Mindszentek és Halottak napján a hősi temetők sírjainak fenntartására ebben az évben is gyűjteni fog.

Szombathely díszkögyűlésén ünnepelte alapítását 1900. évfordulóját. A Dunántúl legnagyobb városa, a törvényhatósági jogú emelt Szombathely október 22-én díszkögyűlésen ünnepelte meg 1900. évfordulóját annak, hogy K. u. 43-ban Claudius római császár megalapította a várost. A díszkögyűlésen Grósz József kalocsai érsek és Bárdossy László volt miniszterelnök mondott ünnepi beszédet.

Felfüggesztették az élő állatok postai szállítását. A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter a szállítási nehézségek miatt — pócskivételével — az élő állatok postai szállítását október 25-től kezdődően további intézkedésig felfüggesztette.

GABONA-OSZTÁLY

Vásárol búzát, rozst, sör- és takarmányárpa, kukoricát, zabot, kölest és hajdínát.

OLAJMAG-OSZTÁLY

Vásárolja az összes olajos magvakat. Szerződéses alapon, legnagyobb kedvezéssel szervezi az olajosmagvak termelését.

GYAPJU-OSZTÁLY

Az ország gyapju termésének begyűjtését és elosztását végzi és az országos gyapjuárveréseket rendezti.

MAG-OSZTÁLY

Takarmány, magvakat, hulladékokat, fűmárvakat vásárol és elad, termelési szerződéseket köt.

MAGTERMELÉSI-OSZTÁLY

Édes csillagfűrt, fűjarsókat és babot, konyhakertli és virágmagvak szerződéses termelésével foglalkozik.

RAKTÁR ÉS SZARITÓÜZEM-OSZTÁLY

Vetőmagtisztítás, gabona, lengri és olajosmagvak szárítása.

TÖBB MINT 2000 KIRENDELTSÉG, FŐ- ÉS ALBIZOMÁNYOS

Csikiz Béla államtitkár kormányzói elismerést kapott. A Kormányzó Úr a miniszterelnök előterjesztésére Csikiz Béla dr. pénzügyminiszteriumi államtitkárnak kiválóan értékes és eredményes munkásságáért teljes elismerését fejezte ki.

Novembri búzakamatkules. A Pénzügyi Központ közhíré tette, hogy a búzázalagvelemben folyósított és búzakerékre szülő kölcsönök törlesztő részleteinek befizetésénél és a búzázalagvelemben kamatszélvényeinek beváltásánál folyó évi november havában át-számitási kules gyanúját egy mértémsza búzát 40 aranypengővel kell értékelni.

A bácskai szerb határozata. A délvideki szerb társadalom vezetői értekezletet tartottak Újvidéken a Bácskában a legutóbbi időben előfordult élet-és vagyonbiztoság elleni cselekményekkel kapcsolatban. Az értekezlet határozatában kimondta, hogy a cselekmények elkövetőivel a szerb-ség nem vállal semmiféle közös-séget, azokkal magát nem azonosítja; felszólítja a lakosságot, hogy az ilyeneket ne rejtegesse, vagy támogassa, hanem adja át a hatóságnak.

Méhészeti tanfolyam. Budapesten, a tudományegyetem állattani intézetének tantermében (Múzeum-körút 4.) Ignéz Sándor ny. méhészeti felügyelő november 3-23-ig minden délután 5 órai kezdettel 18 napos méhészeti tanfolyamot tart. A filmekkel és vetítőképekkel kísért elméleti és gyakorlati előadásokon kívül ismerteti a kényelmes méhészkedési rendszert. A tanfolyamra jelentkezhetnek 15 éven felüli nők és férfiak november 3-án délután 5 órakor az előadás színhelyén.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. R., Csongrád. A beküldött összeggel előfizetését 1944. év december hó 31-ig rendezte. Üdvözl.

Hj. P. I., Románd. Ön 1925. év október hó 1. óta előfizetője lapunknak... Üdvözl.

Harmine év múltán jelentkezett a Holtánnyilvanított honvéd. Felker Géza simegprágai földműves még az első világháború idején el-tűnt az orosz határon. A háború után holtánnyilvanították. Most, majdnem 30 év múltán levelet írt feleségének, akivel közli, hogy leg-később karácsonyra hazérkezik. A levélből kiderült, hogy annak-idején hadifogságba került és csak most, a megszálló német csapatok juttatták abba a helyzetbe, hogy visszatérhessen hazájába.

Tízezerpengős pályázat szegénysorsú hadiárva leventéik jutalmazására

Az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek országos vezetője pályázatot tűzött ki, melynek értelmében

10 olyan 18 éven aluli szegénysorsú hadiárva levente juthat fejenként 1000-1000 pengő jutalomhoz, aki kiváló leventemunkáján felül sportteljesítménnyel is kitűnt.

A 10,000 pengős összegből minden hadtest és külön Budapest székes-főváros területéről egy-egy levente kap 1000-1000 pengőt.

Az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek országos vezetője felhívja azokat az iskolai és iskolán kívüli leventéket, akik ezeknek a feltételeknek megfelelően, hogy haladéktalanul jelentkezzenek leventecapatparanosk-ságunknál. — Együttműködés a leventecapatparanoskokat, hogy a jelentkező leventékről legkésőbb november 6-ig szolgálati jegyen az alábbi kimutatási terjeszték fel közvetlenül öhozzá (Budapest, V., Alkotmány-útea 5.) név, születési idő és lakási; eltartójának foglal-kozás, vagyona és jövedelme, testvéreinek száma, kora és foglalkozása, leventeműködés, sportteljesítmény és versenyeredmény, a paranosk véleménye.

Az ifjúság honvédelmi nevelésének és testnevelésének országos vezetője minden jelentkezőről külön jelentést kér. A pályázati fel-tételeknek megfelelő, de önként nem jelentkező leventéket adatait a fenti módon hivatalból kell bete-rjeszteni.

Korlátozzák a vonatok fűtését. A MÁV igazgatósága a szénrel való takarékoság miatt, a múlt évhez hasonlóan, ez évben is korlátozza a személyszállító vonatok fűtését oly módon, hogy a gyors-, sebes- és távolsági személyvonatok a tél folyamán csak mérésükkel, míg a helyi vonatok egyáltalában nem fogják fűteni. Ezért ajánlatos, hogy a közönség utazási alkalmával ennek megfelelően melegen öltözködjék.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése október 31-én lejár, hogy a csatlót beletéves lap felhasználásával az előzetes díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

- Negyedévre — — — 2.— P
- Félévre — — — — 4.— P
- Égész évre — — — — 8.— P

A VASÁRNAP kiadóhivatala, Budapest V., Báthory-utca 24.

Hódmezővásárhely ünnepelte nagy szüleitjét, Bibó Lajost. Vasárnap, október 24-én szép ünnepséget rendezett Hódmezővásárhely nagy szüleitjét, Bibó Lajos írót tiszteletére. A felemlő ünnepségen Antal István dr. nemzetvédelmi és propagandaminiszter méltatta Bibó Lajos irodalmi értékét; vitéz Kozlovzváry-Borosa Mihály, a Sajtókamara elnöke, Bibó Lajost, az újságíróit köszöntötte.

A Hangya értékesítési tanácsa végrehajtóbizottságának ülése

A Hangya központban tartotta üléseit az értékesítési tanács, amelyen a földművelésügyi minisztérium részéről megjelentek: dr. Bárdnyos Károly államtitkár, dr. vitéz Antalfi Sándor és dr. Hazay Árpád miniszteri tanácsosok, a közzétartási minisztérium részéről pedig vitéz Molnár Géza osztályfőnök, A Hangya központ részéről dr. Dömötör László elnök, dr. Wünscher Frigyes alelnök-vezérigazgató, dr. Posch Dezső vezérigazgató helyettes és az ügyvezető igazgatók, valamint az értékesítési tanács tagok nagyszámában.

Dr. Dömötör László elnök megnyitja az ülést dr. Hilberth Béla ügyvezető igazgató általános értékesítési osztály elnök 8 hónapi eredményeiről. Előmlést tett arról, hogy

a forgalom az 1942. évi 45—millió pengőről 75 és felmíltió pengőre emelkedett. Több mint 170 hadiüzem, továbbá a MAV, a MAVAG, az Ervidési Parancsnokság, a Magyar Kir. Posta stb. adták megbízást az osztálynak nagyobb herhizálásra.

A földművelésügyi minisztérium segítségével felépíteni tervezett 25 magtárból a nebezségek ellenére 20-at lehet átadni még ebben az évben rendeltetésének.

Összesen 700 vagon befogadó-képességi tengeri görét is építettek. A mérésaladók rendszeres szaporításának elősegítésére Tordason 30, Szabadkán 125, Parádán 90 mérésaladót állítottak be. A háziipar 75 telepe több ezer munkásnak biztosít kenyeret.

Azután Baranyai Rezső ügyvezető számolt be a baromfi-tovább, gyümölcs és lóttva értékesítés helyzetéről. Bejelentette, hogy a baromfi többletermelés érdekében 18 egyenként 10.000 darabos bérkeltető telepet állítottak fel s további 20 répet szándékoznak még beállítani.

Dr. Bárdnyos Károly földm. államtitkár hangsúlyozta, hogy nagyobb mennyiségben kell szarított, árut előállítani és a városi lakosságot azok fogyasztására kell rászok-

tatni. Dr. Wünscher Frigyes, a Hangya alelnök-vezérigazgatója arra mutatott rá, milyen nagy eredménnyel járt a falusi magtárak építése.

A falusi emberek lassan beletanulnak a gabonakereskedésbe, ezért kérte a földművelésügyi minisztériumot, hogy az igazl agrárszövetkezeti mozgalom kiépítése érdekében segítse elő további szövetkezeti magtárak építését.

Hazay Árpád dr. miniszteri tanácsos biztatón nyilatkozott a minisztérium ezirányú tervéről. Az értekezleten elhangzott felszólalások nagymértékben elősegítették a szövetkezeti értékesítés fejlődését.

A felajánlott és igénybevett vágómarhák súlyelszámolása

Ha a gazdálkodó vágóállatot a beszállítási köteleesség teljesítésére önként ajánlja fel, akkor az átvétel helye tekintetében a gazdálkodó és kereskedő szabadon állapodnak meg. Igénybevétel esetén köteles a kereskedő a gazdálkodót az átvétel helye és idejéről legalább 3 nappal az átvétel előtt értesíteni. Ha a gazdálkodóknak hiteles mérlege van, vagy más közeli gazdaság hiteles mérlegét a maga részére biztosítani tudja, a mérlegelést a gazdaságban kell végezni. Egyébként az állat istállóztatási helyéhez legközelebb eső hatósági mérleg.

Ha a gazdálkodó a vágóállatot az átvétel helyén a mérlegelés előtt mérgetti és megitatja, a kereskedő az állat mérlegelési súlyából 8 százalékkal levonhat. Ha az átvétel helyén vagy a tovább szállítás alatt a vágóállatot nem etették és nem itatták meg, és erről a kereskedő meggyőződést szerezhet, a szállítás pedig 5 km-nél favolabbról történt, a levonás mértéke csak 4 százalék lehet. A vágóállattárasáron történő megvételénél a levonás 6 százalék. Ha pedig a vágóállat súlyát becsléssel állapítják meg, levonásnak helye nincs.

A fentiek alapján felhívjuk gazdasáraink figyelmét arra, hogy amennyiben a gazdaságnak hímérlege nincs, s igénybevényt józárkaikat el kell hajtaniuk, úgy azokat átadás előtt saját érdekében etessék és itassák meg, mert ehhez jönek van.

Olajosmag-termelők figyelmébe

Illetékes helyről főbbizben szöletották fel a szerződéses olajmagtermelő gazdákat, hogy az 1942. évben szerződés alapján megtermelt és beszállított olajmagtermésük utáni olajipari erőtakarományjárdóságukat átvételével ne késlekedjenek.

A Futura ismételen nyomatékosan felszólítja az olajmagtermelő gazdákat, akik az 1942. évben szerződés alapján megtermelt és beszállított magtermésük utáni erőtakarományjárdóságukat ezideig valamilyen oknál fogva nem vették át, hogy járdóságukra vonatkozó igényüket a legközelebbi időn belül érvényesítsék, nehogy az az új idény megkezdésével érvényét veszítse.

Ezenkívül illetékes helyről felhívják a gazdák figyelmét arra, hogy a szerződéses alapon termelt és beszállított 1943. évi olajmagtermelés után kiutaltatott erőtakarományjárdóság átvételének legalkalmasabb időpontja a termés leszállításakor van, amikor is az üzemekhez termékkel beérkezett yagonok kiürítése után azokban az erőtakarományszállítások legalkalmasabban eszközölhetők. Az 5410—1942. M. E. számú rendelet szerint a szerződéses olajmagtermelő erőtakaromány iránti igényüket legkésőbb 30 napon belül tartoznak érvényesíteni. A Futura ennek megfelelően kiküldi az erőtakarományra vonatkozó köteleveket a jogosult termelőnek, akik sürgősen gondoskodjanak az ellenérték, — esetleg szákszállítási rendelkezés beklüldéséről, hogy a szállítás akadálytalan lebonyolható legyen. Azoknak a gazdálknak, akik most az ősz folyamán nem igyekeznek átvenni szerző-

déses járdóságukat, számitanok kell azzal, hogy majd csak lenyeges késéssel, a késő tavaszi hónapokban fognak erőtakarományjárdóságukhoz jutni, amikor az állatállományuk átteleése szempontjából már lenyegesen kevésbé értékes.

ÁRRENDELETEK

Szappan

- 1. A közelállításiügyi miniszter rendelkezésben állapította meg a különböző szappanok legmagasabb gyári és fogyasztói árát. A szappan és egyesleges mosópor legmagasabb fogyasztói ára az ország területén:
  - 1. Egységes mosószappan 100 gr gyártási súlyú darabonként . . . . . —38 P
  - 200 gr gyártási súlyú darabonként . . . . . —76 P
  - 2. Egységes piperezappan 100 gr gyártási súlyú darabonként . . . . . —84 P
  - 3. Babaszappan 80 gr gyártási súlyú darabonként . . . . . 1.06 P
  - 4. Kocaborotvaszappan 70 gr gyártási súlyú darabonként . . . . . —70 P
  - 5. Rúdborotvaszappan 60 gr súlyú darabonként . . . . . 1.04 P
  - 6. Egységes mosópor:
    - 1/4 kg-os csomagolásban esomagonként . . . . . —54 P
    - 1/2 kg-os csomagolásban esomagonként . . . . . 1.06 P

Az előállított köteles a forgalomba kerülő egységeAs mosó-, pipere- és babaszappanon, úgyszintén a kocaborotvaszappanon, valamint a rúdborotvaszappanon és az egyesleges mosópor csomagolásán annak darabonkénti, illetve esomagonkénti fogyasztói árát feltüntetni.

Az illat vagy gyógyhatású anyagok hozzátétele nélkül előállított egységes piperezappan eladásánál a jelen rendelkezésben az egyesleges mosószappanra megállapított árak érvényesek.

Ez a rendelet október 21-én lépett hatályba.

Feketegallé

A foketegallé legmagasabb gyári ára forgalmiadóvaltsággal és esomagosálással, a gyári állomáson vanonokba rakva 100 kg-ként 223.— P, nagykereskedői ára 233.— P, fogyasztói ára pedig nem lehet magasabb, mint a nagykereskedői ár és 100 kg-ként 23 P haszonnak egyvittes összege. A nagykereskedő a gyár vasúti állomásától a kiskereskedő telephelyéig felmért szállítási költségnek 100 kg-ra eső részét felszámíthatja.

Vásárok jegyzéke

Október 31., vasárnap: Nines vásár, November 1., hétfő: Adánd oák., Baklathoratháza oák., Émőd oák., Gödör oák., Isztimér oák., Kadarkút oák., Kéthely oák., Kisvárdá oák., Komráváros oák., Mernye oák., Veszprém oák. — November 2., kedd: Balassagyarmat oák., Bereck oák., Dunaföldvár oák., Gyimesközlepek oák., Győrasszonyfa oák., Högryész há., kizárólag bonyhádi tájfaifa szm. felh.-sal, Iván oák., Iszák oák., Jánoshalma oák., Karmas oák., Kerkasztentmiklós oák., Kolozsvár oák., Léva oák., Lovásberény oák., Máramarossziget oák., Mezőtúr oák., Miskolc oák., a külön e célra épített istállóban, Nagykanizsa oák., Nagykároly oák., Pécs oák., Simontornya oák., Soltdkert oák., Szabadszentkirály oák., Szamoskrassó oák., Szepsi oák., Szerecs oák., Szikszó h. szm. és főlellhatással, Tata oák., Ujkécske oák., Vágfarkasd oák., Villány oák., Zalaapát oák. — November 3., szerda: Balassagyarmat oák., Beregszász oák., Duna-földvár oák., Gyimesközlepek oák., Kaba oák., Kaposvár oák., Kassa hák., Kolozsvár oák., Léva oák., Mezőkovácsháza

oák., Miskolc hák. és há., a külön e célra épített istállóban, Nagykapos oák., Salánk oák., Simontornya oák., Szalárd oák., Tata oák., Teke oák., Toldalag oák., Vértessécsa oák., Veszto oák. — November 4., csütörtök. Alattány oák., Alsószópor oák., Balatonfőknár oák., Beregszász oák., Diószeg oák., Enes oák., Gyönk oák., Kiskend oák., Kolozsvár oák., Lévó oák., Melykút oák., Miskolc há., a külön e célra épített istállóban, Nemespelyes oák., Onod oák., Orszentpéter oák., Perkáta oák., Putnok oák., Rábapatona oák., Sátoraljaújhegy oák., Szolyva há., Tass oák., Tiszafüred há., Türtterebes hák., Ungvár oák. — November 5., péntek: Alsóház oák., Attala oák., Buj h. se. felh.-sal, Darány oák., Eger há., Feled oák., Göresény oák., Kövágórs oák., Magyarberkesz oák., Marcell oák., Mike oák., Sátoraljaújhegy oák., Szeged o. se. vásár, Tiszalúe oák., Vác oák., Zalaúlvó oák. — November 6., szombat: Kiskunmajsa oák., Lénárdaróc oák., Naszód oák., Szeged oák., Tiszakürt oák., Velence oák.

RÁDIÓ

Júttón, november 1.
 8 órákor: Szózat. Reggeli zene. 8.45 órákor: Hírek. 9 órákor: Zenekari művek. 9.40 órákor: Egészségügyi előadás. 10 órákor: Egyházi ének és szentbeszéd. 11 órákor: Orgonaművek. 12.15 órákor: Székelyvárosi Zenekar. 14 órákor: Művésztanács. 15 órákor: Előadás hanglemekkel. 15.20 órákor: Hanglemek. 15.50 órákor: Közvetítés. 16 órákor: Szalonitis. 17 órákor: Szózat. 17.45 órákor: Előadás. 18 órákor: Az Operaház előadása. 21 órákor: „A nagy szilveszter”. 22 órákor: Zenekari művek. 22.40 órákor: Zenekari művek.
 Kedden, november 2-án.
 12.10 órákor: Orgonaművek. 14 órákor: Művésztanács. 15 órákor: Budapesti Kórus. 15.55 órákor: Előadás versekkel. 16.15 órákor: Rádiózenekar. 17 órákor: A rádió hangversenydobogója. 18 órákor: Előadás. 18.20 órákor: Orgonaszámok. 19 órákor: „Igy ének és balind kell”. 18.40 órákor: Operaház. 20 órákor: Előadás. 20.40 órákor: Közvetítés. 21 órákor: Csevegés. 21.20 órákor: Hanglemek. 22.40 órákor: Gyászimse.
 Szerdán, november 3-án.
 12.10 órákor: Szalonzene. 14 órákor: Fáyvázenekar. 15 órákor: Szózat. 16 órákor: Előadás. 16.15 órákor: Táncezt. 17 órákor: „Hull az ének szájáról-szájára”. 18 órákor: Némédímisor. 19 órákor: Rádiózenekar. 19.30 órákor: „Oh, heveskedés”. 20 órákor: Egy felvonás. 20.10 órákor: Magyar nóták. 22.40 órákor: Művésztanács.
 Csütörtökön, november 4-én.
 12.10 órákor: Katonazenekar. 14 órákor: Táncezt. 15 órákor: Leventezenekar. 15 órákor: Köznevelődési előadás. 15.40 órákor: Miniszterium előadása. 16.15 órákor: Cigányzene. 17 órákor: Irodalmi előadás. 18 órákor: Jókai műve. 18.40 órákor: Zenes műsor. 20 órákor: Előadás. 21 órákor: Felolvasás. 21.25 órákor: Nyitány. 22.40 órákor: Film- és táncadatok.
 Pénteken, november 5-én.
 12.10 órákor: Szalonzene. 14 órákor: Könyv zene. 15 órákor: Postászenekar. 15.40 órákor: Előadás. 16 órákor: Déltúni muzika. 17 órákor: Magyar népművészet. 17.30 órákor: Német hallgatóság. 17.50 órákor: Sportklubzene. 18.40 órákor: Az Operaház előadása. 21 órákor: Előadás. 21.15 órákor: Táncelemek. 22.40 órákor: Operettrésztetek.
 Szombaton, november 6-án.
 12.10 órákor: Hanglemek. 14 órákor: Rádiózenekar. 15 órákor: Táncezt. 15.40 órákor: Előadás. 16 órákor: Szalonzene. 17 órákor: Ritmikus előadás. 17.30 órákor: Hanglemek innen-onnan. 19.30 órákor: Hagedizsmok. 19.30 órákor: Elbeszélés. 20.10 órákor: Könyv zene — könyv percek. 22.40 órákor: Magyar nóták.
 Vasárnap, november 7-én.
 7.30 órákor: Szózat. Reggeli zene. 8.15 órákor: Hírek. 8.30 órákor: Öszinte beszéd. 9 órákor: Görögkatolikus egyházi ének és szentbeszéd. 10 órákor: Református istentisztelet. 11 órákor: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15 órákor: Levente-felóra. 12.55 órákor: Szózat. 13.40 órákor: Művésztanács. 15 órákor: A Földművelésügyi Minisztérium előadása. 15.45 órákor: Táncezt. 16.10 órákor: Csevegés. 16.20 órákor: Szalonzene. 17 órákor: „A nótakapitány”. 18 órákor: „Vörös és fehér”. 17.45 órákor: négy ország borsvidékén át. 19 órákor: Mindenből mindenknek. 20 órákor: Hanglemek a vasárnap sportjáról. 20.20 órákor: Hanglemek. 22.40 órákor: Könyv zene.

BUDAPEST I.: November 4-én, csütörtökön, 15.55 órákor: Kapitán Mária: „HAZTARTASI IDOSZERU TANACSADÓ”.

November 7-én, vasárnap, 14.50 órákor: Kristály Aladár dr.: „TERMELJUNK TOBB VETŐMAGOT”.

BUDAPEST II.: November 2-án, kedden, 19 órákor: „MEZO-GAZDASAGI FELORA”.

November 6-án, szombaton, 19 órákor: „MEZO-GAZDASAGI FELORA”.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL

SZERKESZTŐ: BARTOSS KÁROLY

Altaianos Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bpest, Nagymező u. 3, Nyomdátfelelő: Rácz István

Nem gazdaságos a sertés- és baromfityesztés a törvényesen védett RÁKOSHEGYI BAKTÉRIUMÓIÓ nélkül. Kapható és megrendelhető csak **AULITZKY OTTÓ** Budapest, VII., Dohány-utca 81, I.sz. 2/a Árak demyovai ab Budapest 5 10 15 liter 12 16 22.96 33.66 P a pénz előzetes beklüldésnél 40 f.levonandó